Stenogrammid

XIII Riigikogu, VII Istungjärk, infotund

Kolmapäev, 21.02.2018, 13:00

Toimetatud

13:00 Infotund
1. 13:01 Järjepidevuse põhimõte
2. 13:09 Rail Baltic
3. 13:15 Elanikkonna kaitse
4. 13:24 Sõltumatu informatsiooni levik Eesti territooriumil
5. 13:31 "Eesti Vabariik 100" logo
6. 13:39 Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi roll puidurafineerimistehase planeerimisel
7. 13:45 Laiapindne riigikaitse
8. 13:51 Muud küsimused

13:00 Infotund

13:00 Aseesimees Hanno Pevkur

Austatud Riigikogu! Alustame 21. veebruari infotundi. Kõigepealt teeme kohaloleku kontrolli. Palun!

Kohaloleku kontroll

Kohalolijaks registreerus 39 Riigikogu liiget. Hetkel on puudu 62 Riigikogu liiget.

Tänases infotunnis on peaminister Jüri Ratas, kaitseminister Jüri Luik ning majandus- ja taristuminister Kadri Simson. Arvestades, et meil on seitse põhiküsimust, luban neist igaühe puhul ühe lisaküsimuse.

---

1. 13:01 Järjepidevuse põhimõte

13:01 Aseesimees Hanno Pevkur

Esimesena küsib peaminister Jüri Rataselt Maris Lauri. Palun!

13:01 Maris Lauri

Aitäh! Hea peaminister! Mul on üks väga suur mure ja ma arvan, et ka väga paljudel teistel on sama mure. Eelmisel nädalal tuli Keskerakonna fraktsioon välja seisukohaga, et meil on teine Eesti Vabariik. Seda saab tõlgendada nii, et meil oli esimene vabariik, siis oli ENSV ja nüüd on teine Eesti Vabariik. See aga läheb vastuollu sellega, millest meie riikluse taastamine on kogu aeg lähtunud: et meil on üks Eesti Vabariik olnud. Minul on tekkinud küsimus, miks tuldi sellise avaldusega välja vahetult enne Eesti Vabariigi 100. aastapäeva. Teie kui valitsusjuht ja Keskerakonna juht, palun selgitage seda!

13:02 Peaminister Jüri Ratas

Austatud Riigikogu aseesimees! Austatud Riigikogu liikmed! Hea küsija! Teie murel pole alust. Meie seisukoht on, et Eesti Vabariik taastati 20. augustil 1991 õigusliku järjepidevuse alusel. See on ka minu isiklik veendumus. Loomulikult, kui Eesti Vabariigi Ülemnõukogu võttis 1991. aasta 20. augustil vastu otsuse Eesti riiklikust iseseisvusest, siis see rõhutas Eesti Vabariigi järjepidevust. Ma rõhutan: see otsus rõhutab Eesti Vabariigi järjepidevust – ma kirjutan sellele alla sada ja üks protsenti –, kinnitab meie riigi iseseisvust ja taotleb Eesti Vabariigi diplomaatiliste suhete taastamist. Keskerakonna seisukoht on siin üks: Eesti Vabariik taastati 20. augustil 1991 õigusliku järjepidevuse alusel.

13:03 Aseesimees Hanno Pevkur
Maris Lauri, täpsustav küsimus, palun!

13:03 Maris Lauri
Aitäh! Hea peaminister! Mul on hea meel kuulda, et teie seisukoht selline on ja et ka Keskerakonnal selline seisukoht on. Aga ikkagi on küsimus: kui Keskerakonna fraktsioon tuleb Riigikogu saali ja esitab fraktsiooni seisukohana, et meil on teine Eesti Vabariik, siis milles on asi? Mina saan aru, et fraktsioonid esitavad siiski oma erakonna seisukohti. Kas oskate seda mulle selgitada? Ütleme nii, et ma olen alati lootnud, et te sellesse järjepidevusse usute, nagu te ka vastasite. Aga ikkagi jääb küsimus, kuidas on lugu teie erakonnakaaslastega ja fraktsiooni seisukohaga.

13:04 Peaminister Jüri Ratas
Kindlasti ei ole Keskerakonna fraktsiooni seisukoht, et tegu on teise vabariigiga. Seda ma omaks ei võta. Ja kus on Keskerakonna fraktsioon seda seisukohta avaldanud? Ma võtsin välja avalduse, mille Riigikogu võttis vastu 2012. aasta 14. veebruaril. Seal tänati Eesti Vabariigi kodanikke, kes tegutsesid Nõukogu Liidu või natsionaalsotsialistiku Saksamaa okupatsiooni aastatel Eesti Vabariigi *de facto* taastamise nimel. Seda avaldust tehes lähtuti Eesti Vabariigi põhiseadusest ja tõsiasjast, et teises maailmasõjas okupeeritud Eesti Vabariigi õiguslik järjepidevus ei katkenud. Kuna te mind praegu ei kuulanud, siis ma rõhutan uuesti selle avalduse ühte mõtet: seda avaldust tehes lähtuti Eesti Vabariigi põhiseadusest ja tõsiasjast, et teises maailmasõjas okupeeritud Eesti Vabariigi õiguslik järjepidevus ei katkenud. Selle avalduse poolt kutsus üles hääletama – tõsi, seda tegid muudegi fraktsioonide esindajad – Keskerakonna fraktsiooni nimel kõnelenud praegunegi Riigikogu liige professor Aadu Must. Ta kutsus kõiki auväärseid Riigikogu liikmeid, kes saalis olid, selle avalduse poolt hääletama. Ja seda tegin ka mina.

13:06 Aseesimees Hanno Pevkur
Head Riigikogu liikmed! Tuletan teile meelde, et iga põhiküsimuse juures saab esitada ühe lisaküsimuse. Selle ühe küsimuse saab praegu esitada Jürgen Ligi. Palun!

13:06 Jürgen Ligi
Aitäh! Härra peaminister, ärge vastake Riigikogu liikmetele niimoodi, et teie kahtlusel ei ole alust. Te nimelt annate neil ainetel kahtlusteks alust ju kogu aeg. Fakt on ka, et siin Riigikogu saalis on teie erakonnakaaslane rääkinud kahest Eestist, ja see pole ainus juhtum. Minu jaoks on neid juhtumeid ridamisi olnud väga mitu. Ja Indrek Teder on hiljuti kirjutanud näiteks sellest, kuidas riik võtab okupatsioonikahjusid enda kanda. Ma nimetan praegu kolm teemat. Üks on Vnešekonombankis varastatud raha – pean silmas Venemaa poolt külmutatud raha, mitte seda, mis sealt vahepeal väidetavalt kuidagi kaduma läks. Siis kirikule raha andmise põhjendus ja lõpuks ka nn sundüürnike probleem. Öelge nüüd, käsi südamel, kas keegi on valitsusele peale selle artikli ka otse öelnud, et te seate Eesti Vabariigi järjepidevuse pidevalt kahtluse alla, kui toote sääraseid põhjendusi, kui kellelegi raha annate või kellegi ebaõiglusest räägite?

13:07 Peaminister Jüri Ratas
Aitäh! Eks teie teete opositsioonipoliitikuna seda tööd ju pidevalt – teie käest ma kuulen seda pidevalt. Aga oluline on see, millesse usun mina. Oluline on see, millesse usub Eestis kõrgeim võim. Ja ma olen veendunud, et ei saa Keskerakonda süüdistada selles, et me ei lähtu õiguslikust järjepidevusest. Ma ütlesin Maris Laurile, et Eesti Vabariik taastati 20.08.91 õigusliku järjepidevuse alusel. See on nii ja sellesse Keskerakond usub.
Nüüd see, millele te oma küsimuses meid süüdistades viitasite: see on see kiriku küsimus. Jah, ma tõesti arvan, et Eesti Vabariigi peaminister ja kogu valitsus peab töötama selle nimel, et teatud küsimused Eesti ühiskonnas ära lahendada. Ma loen teie kehakeelest välja, et teile see ei meeldi. Aga andke andeks, see Niguliste kiriku küsimus oli maa ja taeva vahel kauem vist kui 25 aastat. Tervelt 25 aasta jooksul ei suudetud Niguliste kiriku omandiküsimust lahendada. Ma pidasin õigeks lahendada selle küsimuse mitte kohtuuksi kulutades, vaid kiriku ja riigi koostöös. Ja ma pean langetatud otsust õigeks. Lahenduse saab probleem, mis on puudutanud meie väga olulist ajaloolist sümbolit, ka on tegu usuliselt ja kultuuriliselt tähtsa objektiga.

13:09 Aseesimees Hanno Pevkur
Lõpetan selle küsimuse arutelu.

---

2. 13:09 Rail Baltic

13:09 Aseesimees Hanno Pevkur
Järgmisena küsib Raivo Põldaru majandus- ja taristuminister Kadri Simsonilt. Palun!

13:09 Raivo Põldaru
Aitäh, härra eesistuja! Hea minister! Eelmise aasta 22. mail edastas Advokaadibüroo Rask Riigikontrollile arvamuse, kust selgub, et päris võimatu Rail Balticu rongi peatada ikkagi ei ole. Ja mida varem see sünnib, seda parem. Põhjuseid, miks see rong oleks vaja peatada, käsitleti alles hiljuti, nädalapäevad tagasi ka Tallinna Televisioonis. Tähendab, asi on ilmselt seda väärt. Küsimus on selles, miks projekti peatamise põhjendusi ei analüüsi valitsus. Oponente ei kutsuta laua taha, ei küsita, kust te need või teised andmed olete saanud, ega võrrelda neid enda omadega – ühesõnaga, ei arutleta asja üle. Teadlased tavaliselt arvestavad väga oponentidega ja analüüsivad, kel on õigus, ja seda just parema tulemuse nimel. Seda ei ole te teinud, jättes näiteks tellimata erapooletu auditi, kuigi selliseid ettepanekuid on tehtud.

13:10 Majandus- ja taristuminister Kadri Simson
Tänan küsimuse eest! Valitsus – nii Eestis, Lätis kui ka Leedus – viib ellu seda, milleks parlament on teda volitanud. Me oleme seisus, kus kolme riigi parlamendid on Rail Balticu ehitamise leppe ratifitseerinud. See on olnud ka Eesti parlamendi enamuse soov. Tõsi, Lätis ja Leedus Rail Balticu lepe ratifitseeriti ilma vastuhäälteta.

13:10 Aseesimees Hanno Pevkur
Palun, Martin Helme!

13:10 Martin Helme
Aitäh! Meil olid rahanduskomisjonis, kui ma õigesti mäletan, siis eelmisel nädalal Rahandusministeeriumi inimesed, kes tegelevad Euroopa Liidu järgmise eelarveperioodiga. Ja seal öeldi Euroopa Liidu järgmist eelarveperioodi silmas pidades seoses Rail Balticuga täiesti ühemõtteliselt ja selgelt välja – ametnike tasandil loomulikult, mitte poliitilisel tasandil – kaks asja. Punkt üks: Euroopa Liidu kaasrahastus 85% ulatuses ei ole reaalne, hea, kui me 75% saame. Ja teiseks, lõviosa meie järgmise perioodi struktuurifondide rahast kulub just Rail Balticu peale ära. Mul on seoses sellega kaks küsimust. Kui tõepoolest ei kaeta 85% maksumusest, mis oli ka kolme Balti riigi kokkuleppes fikseeritud, kas me siis loobume sellest plaanist? Ja kui kogu raha, mis meile on ette nähtud, läheb Rail Balticu peale, kas meil ikka on endiselt kavas sellega tegeleda?

13:11 Majandus- ja taristuminister Kadri Simson
Tänan küsimuse eest! Praegu ei ole järgmise eelarveperioodi rahastamise läbirääkimised veel alanud, seega ka protsentide kohta midagi kindlalt väita ei saa. Tegu saab olla kellegi spekulatsiooniga, mitte tegelikkusele tuginemisega. Me teame, et suurem osa Rail Balticu ehitamiseks vajalikust summast peaks tulema järgmisest eelarveperioodist, mis on siis aastad 2021–2028. Rail Balticu trassi täismaksumus peaks Eesti puhul olema 1 miljard 345 miljonit, millest 230 miljonit on olemas. Ja me teame, et ka praeguse eelarveperioodi jooksul avatakse selliste taristuobjektide toetamiseks tõenäoliselt lisataotlusvoorud. Valitsus on arutanud, millised on Eesti prioriteedid järgmisel eelarveperioodil, ja tõsi, üheks prioriteediks saab olema Rail Baltic. Samuti on prioriteediks näiteks põllumajandustoetused. Need läbirääkimised on sellel aastal alles algamas. Oli küsimus, kas Rail Baltic ehitataks ka ilma Euroopa Liidu toetuseta. Ei, see mõte ei ole olnud kordagi laual, et kolm Balti riiki ehitaksid Rail Balticu ka ilma Euroopa Liidu toetuseta.

13:13 Aseesimees Hanno Pevkur

Head küsijad! Juhin tähelepanu, et põhiküsimuse küsija peaks oma lisaküsimuse esitamise nobedalt registreerima, siis saab järjekord õige. Raivo Põldaru, palun teie täpsustav küsimus!

13:13 Raivo Põldaru
Aitäh, härra eesistuja! Lihtsalt see eelmine mulle antud vastus oli nii huvitav, et ma jäin kohe hoolega kuulama – no see, kuidas Riigikogu otsuse vastu võttis –, aga hea küll, ärme viidame selle peale aega. Jätkan rahateemal. Meile ei ole ikkagi teada, kas me selle raha saame, nii et kõik on säärasel mõtte tasandil. Ja tavaliselt on ehitusprojektid arvatust kallimaks läinud ja see kallinemine tuleb kinni maksta meie maksumaksjal. Küsimus on aga selline. Üldsusele tuli ju selgitada, et see on väga hea projekt, ja selleks palgati suhtekorraldusfirmasid poole miljoni eest, et nad kiidaksid, kui hea see asi on. Aga kui ehitustegevus tõesti peaks algama, siis lõhuvad täitematerjali transportivad autod kindlasti läheduses asuvaid teid ja tuleb ka ehitada uusi teid. Oponendid ütlevad, et teedevõrgu korrashoiu ja hilisema korrastamise raha pole üldse eelarves sees. See on üks kulu, millega pole arvestatud, rääkimata sellest, et …

13:14 Aseesimees Hanno Pevkur
Palun küsimus! Aeg on täis.

13:14 Raivo Põldaru
… õhu puhtuse andmed on täiesti valed. Mida te arvate nendest valedest lähteandmetest autovedude maksumuse arvestamisel ja ka teedevõrgu korrastamisele kuluvatest summadest?

13:14 Majandus- ja taristuminister Kadri Simson
Aitäh küsimuse eest! Ma saatsin majandusministrina möödunud aastal kõigile omavalitsustele, kelle teedevõrk võib seoses Rail Balticu ehitamisega lisakoormuse alla sattuda, kirjaliku palve, et nad annaksid meile teada teedest, mis tuleks kas renoveerida või näiteks viia mustkatte alla, et kohalikud inimesed selle täiendava veokoormuse pärast ei kannataks ja teedevõrk säiliks samal tasemel või oleks veel parem kui enne ehituse algust. Aga loomulikult me eeldame ka seda, et päris palju ehitusmaterjali saab kohale viia mööda raudteed.

13:15 Aseesimees Hanno Pevkur
Lõpetan selle küsimuse arutelu.

---

3. 13:15 Elanikkonna kaitse

13:15 Aseesimees Hanno Pevkur
Järgmisena on küsimuse esitamise õigus Artur Talvikul, peaminister Jüri Ratas vastab. Palun!

13:15 Artur Talvik
Aitäh, eesistuja! Hea peaminister! Valitsus kiitis heaks elanikkonnakaitse kontseptsiooni ja pressiteadetest, mis sellega seoses välja on tulnud, jääb mulje, et see tugineb tsentrist organiseerimisele. Aga kontseptsiooni väljatöötamisel räägiti n-ö altpoolt üles lähenemisest, mis on siis selline vana tsiviilkaitsesarnane lähenemine. Kumma lähenemisega tegu on ja missugused on konkreetsed esimesed tegevused, millega kogu ühiskond nüüd selle kontseptsiooni raames tegelema peaks hakkama?

13:16 Peaminister Jüri Ratas
Hea küsija, ma tänan selle küsimuse eest! Ütlen alustuseks, et ma tänan ka kogu Vabaerakonna fraktsiooni, sest me oleme elanikkonnakaitse kontseptsiooni teemal siin saalis vähemalt kolm korda debateerinud. Ma mäletan ka oma vastuseid, kus ma andsin teada, et hiljemalt eelmise aasta lõpuks saab see heaks kiidetud. Tõsi, see heakskiitmine oli 15. veebruaril 2018, aga esimese ülevaate kabinetis me tegime juba eelmise aastanumbri sees.
Vastates teie küsimusele selgitan, et plaani kohaselt korraldavad ja juhivad teatud valdkondades

elanikkonnakaitset ministeeriumid või ametid. Muidugi on ka küsimus, kes kõike tsentraliseeritult koordineerib, kes vastutab, et üks, teine või kolmas tegevus toimuks. Kui väga lühidalt öelda, siis hetkel on ette nähtud, et kontseptsiooni elluviimist koordineerib ühelt poolt Siseministeerium, kes teeb seda hädaolukordade puhul, ja teiselt poolt Riigikantselei, kes vastutab riigikaitseliste kriisidega seotud tegevuste eest. Te küsisite ka, kui palju näeb elanikkonnakaitse kontseptsioon ette juuretasandilt tulevat initsiatiivi ehk kogukonna initsiatiivi. Ma pean seda hästi oluliseks. Ma mäletan, et kui me viimati seda kabinetinõupidamisel arutasime, siis sai dokumenti lisatud üks punkt: et riigihalduse minister tutvustab koostöös Siseministeeriumi ja Riigikantseleiga kohalike omavalitsuste üksustele tegevusi, mida nad kontseptsiooni kohaselt tegema peaksid. Nii et kohalikud omavalitsused ja nende kaudu ka kohalikud kogukonnad peaksid kaasa tulema. Ju me läheme selle keskusteluga kohe edasi.

13:18 Aseesimees Hanno Pevkur
Artur Talvik, täpsustav küsimus, palun!

13:18 Artur Talvik
Täpsustav küsimus: mis on need esimesed sammud, mida tegema hakatakse? Teine pool küsimusest on natuke laiem. Hiljuti te kiitsite heaks ka Euroopa Komisjoni loodava RESc EU süsteemi, mis on üleeuroopaline elanikkonnakaitse süsteem. Kuidas need kaks kontseptsiooni omavahel seotakse ja kas Euroopast tuleb ka toetust elanikkonnakaitse süsteemi kohapeal väljatöötamiseks?

13:19 Peaminister Jüri Ratas
Aitäh! Konkreetsed tegevused, millega tuleb kohe peale hakata, võib lahterdada suures osas kolme plokki. Esiteks, teadlikkuse tõstmine ühiskonnas. Teiseks tuleb paika panna, kuidas me tagame kaitse kriisiolukordades. Ja kolmas plokk on abi osutamine. Kõigepealt esimene: teadlikkuse tõstmine. Selleks on plaanis nii põhikoolis kui gümnaasiumis hakata õpetama noortele kriisiolukordadeks valmisolekut. Tuleb koostada koolitusmaterjalid elanikele ning teha kättesaadavaks ka põhjalikud käitumisjuhised erinevates kriisiolukordades tegutsemiseks. Eeldatavalt peab see tehtud olema selle aasta lõpuks. Koostatakse soovitused kohalikele omavalitsustele, inimeste kriisivalmidust ja teadlikkuse taset hakatakse kindlaks tegema küsitlustega. Selle eest vastutab Siseministeerium koos Kaitseministeeriumiga.
Mis puutub kaitse tagamisse kriisiolukordades, siis plaanis on järgmise, 2019. aasta lõpuks välja töötada asukohapõhine kiire ohust teavituse süsteem. Jutt on olukorrast, kus on vaja konkreetses piirkonnas inimestele väga kiiresti informatsiooni edasi anda. Suure tõenäosusega me räägime kas SMS-idest või muul moel mobiiltelefoniga teatamisest. Rakkerühm on pidanud oluliseks üleriigilise kriisitelefoni käivitamist Häirekeskuse juures. Sellel ja järgmisel aastal töötab PPA välja ulatusliku evakuatsiooniplaani hädaolukorras ning sõjaolukorras tegutsemiseks, sh kaardistatakse koostöös kohalike omavalitsustega võimalikud kohad, kuhu evakueeruda. Ja peagi alustab Riigikantseleis tööd eksperdirühm, kes esitab 2018. aasta lõpuks valitsuse julgeolekukomisjonile analüüsi, mis on aluseks poliitikavalikute tegemisel ja ühiskasutatavate varjumislahenduste kasutamisel suuremates keskustes. Aitäh!

13:21 Aseesimees Hanno Pevkur
Nüüd on Jaak Madisoni kord. Palun!

13:21 Jaak Madison
Aitäh, austatud istungi juhataja! Hea peaminister! Teavitussüsteemi väljaarendamine on kahtlemata elementaarne abinõu ja see oleks pidanud ammu tehtud olema. Samas, seaduse kohaselt vastutavad kohalikud omavalitsused näiteks evakuatsiooniplaanide ja -süsteemide eest, samuti ressursside eraldamise eest, et tagada evakueeritud inimestele piisav joogi- ja söögivaru. Nagu me teame, omavalitsused on väga erineva võimekusega, eriti peale haldusreformi, kui väga suured piirkonnad on saanud üheks omavalitsuseks. Milline ülevaade Vabariigi Valitsusel on omavalitsuste võimekusest korraldada kriisiolukorras näiteks 10 000 inimese evakueerimist mingilt territooriumilt kuhugi mujale,

kus oleks tagatud elementaarsed elamistingimused kuni kriisiolukorra lõppemiseni? Milline see võimekus praegu on? Kui hea ülevaade valitsusel omavalitsuste võimekusest on ja mida selle parandamiseks tehakse?

13:22 Peaminister Jüri Ratas
Aitäh! Esimene küsija härra Talvik rõhutas detsentraliseerituse põhimõtet. Lähtuvalt detsentraliseerituse põhimõttest viivad laiapindse riigikaitse strateegia raames elanikkonnakaitsega seotud tegevusi ellu erinevad asutused. Teie nimetatud toidu- ja veevaruga tegeleb Maaeluministeerium, evakuatsiooni planeerimise ja läbiviimisega Politsei- ja Piirivalveamet, kriisideks valmisoleku õpetamisega koolides Haridus- ja Teadusministeerium. Te küsisite, et kui 10 000 inimest on vaja ühest kohast teise paigutada, siis missugune on omavalitsuste võimekus seda teha. Kindlasti seda valmisolekut saab parandada. Ning minu meelest ei ole nii, et omavalitsused peaksid kündma mingit oma tööpõldu ja riik oma. Elanikkonnakaitse saab toimida efektiivselt vaid siis, kui koostööd tehakse väga laial põhjal.
Selge see, et meil on teatud kohtades, kuidas öelda, sellised võimekuse lüngad. Te tõite näiteks teavitussüsteemi, öeldes, et see võiks ammu toimida. See võimalus on praegu suuremates ettevõtetes, kus on plahvatusoht. Aga kui te küsite, kas me saame kogu elanikkonnale kiiresti midagi teatada, siis vastan, et seda süsteemi ei ole. Nii operatiivset süsteemi, nagu me soovime, ei ole. Seda on küll katsetatud juba mitu aastat tagasi, aga nagu ma vastasin ka esimesele küsijale, seda süsteemi, mis võimaldaks konkreetses kohas asuvatele inimestele mingit sõnumit operatiivselt edastada, tuleb edasi arendada. Nii et teatud võimekuse lüngad on. Kas me suudaksime kiiresti informeerida 7000, 10 000 või 11 000 inimest? Te ütlesite oma küsimust esitades väga õigesti, et omavalitsused on väga erinevad, ja seda nad on ka selles mõttes.

13:24 Aseesimees Hanno Pevkur
Lõpetan selle küsimuse arutelu.

---

4. 13:24 Sõltumatu informatsiooni levik Eesti territooriumil

13:24 Aseesimees Hanno Pevkur
Järgmisena küsib Urve Tiidus kaitseminister Jüri Luigelt. Palun!

13:24 Urve Tiidus
Aitäh, lugupeetud juhataja! Lugupeetud kaitseminister! Maailmas, kus informatsioonitulv on juba täiesti hoomamatu, kus faktide ja kommentaaridega käiakse ühtmoodi vabalt ringi, kannab Eesti Rahvusringhääling nagu avalik-õiguslikud infokanalid mujalgi, näiteks Soomes ja Suurbritannias, sõltumatu ja tasakaalustatud informatsiooni edastaja kaubamärki. Ametliku info kohaselt on kõigis Eestis äriregistrisse kantud kaabeltelevisioonivõrkudes rahvusringhäälingu kanalid ligipääsetavad, kõige suuremate operaatoritega ei ole väidetavalt samuti probleeme. Lisaks on vabalevi, mida kasutab 10% vaatajaid, kes tarbivad ERR-i saateid. Maakonnavisiidil Ida-Virumaale tuli siiski jutuks, et praktikas rahvusringhäälingu kanaleid mõnes kohas ei leia, küll aga on mitmekesine valik idapoolseid kanaleid, mis pehmelt öeldes tasakaalustatuse ja sõltumatusega ei hiilga, lausa vastupidi. Kui tähtsaks peate teie sõltumatu informatsiooni levitamist? Mil määral on see riigi julgeoleku osa? Seda küsides pean silmas ka selliseid teleprogramme nagu Sputnik ja PBK.

13:25 Kaitseminister Jüri Luik
Aitäh! Tegu on olulise küsimusega, sest kui me räägime laiapindsest riigikaitsest, siis elanikkonna informeerimine, sõltumatu informatsiooni leviku kindlustamine on loomulikult oluline osa sellest. Mis puudutab ETV saadete näitamist kogu Eestis, siis võib-olla kõige suuremad probleemid on tõepoolest ETV+ kanaliga. ETV+ tegutseb väiksema levialaga võrgus Multipleks 6 ja teatud territooriumidel on selle levi suhteliselt nõrk. Osa neist asub just Ida-Virumaal, näiteks Kundas. Teatud määral on probleem ka Narvaga, kus tehniliselt tekib juba n-ö kahtede telesignaalide omavaheline konkurents. See puudutab Narvat ja üle Narva jõe asuvaid jaamu. See probleem tõesti on. Kaitseministeerium sellega otseselt ei

tegele, aga valitsusel on plaanis Kultuuriministeeriumiga arutada ETV+ levi tagamiseks lisaraha eraldamist.

13:27 Aseesimees Hanno Pevkur
Jaak Madison, palun!

13:27 Jaak Madison
Aitäh, austatud eesistuja! Hea kaitseminister! Mu küsimus on rihitud pigem sellele, milline on meie praegune võimekus tagada adekvaatse informatsiooni levitamine elanikkonnale, juhuks kui traditsioonilised meediakanalid lõpetavad eksisteerimise tulenevalt näiteks suuremast küberrünnakust, infoteede sulgemisest? Mis saab kriisiolukorras, kui sidekanalid ei tööta? See võib juhtuda – seda on ajaloos korduvalt ette tulnud, kui mõni riik on sattunud teatud viisil rünnaku alla. Mis on meie tegevusplaan või kas see on üldse olemas? Ma saan aru, et te ei saa võib-olla riigisaladusest tulenevalt konkreetselt vastata, aga kas meil on olemas tegevusplaan B juhuks, kui meile vaenulik jõud on läbi lõiganud võimaluse levitada elanikkonnale informatsiooni tavaliste massimeediavahendite kaudu?

13:28 Kaitseminister Jüri Luik
Aitäh! Mis puudutab tele- ja raadiojaamade info leviku kindlustamist, siis tõepoolest on olemas riskid, et vastane hävitab kõik need punktid. Nende punktide asukoht, nende raadioantennide asukoht iseenesest ei ole saladus. Aga see probleem võib tekkida ikkagi juba väga massiivse konflikti puhul. Tõenäosus, et mingisuguse lokaalse kriisi ajal saab välja lülitada kõik jaamad, on ülimalt väike. Suuremad riskid on hoopis seotud küberrünnakuga. Nendesse süsteemidesse tungimine ja nende võimalik väljalülitamine küberrünnaku abil on arvestatav risk ja kõik see, mida valitsus koos Eesti meediasüsteemiga teha saab, on suunatud sellele, et rakendada küberkaitset nende rünnakute ärahoidmiseks.

13:29 Aseesimees Hanno Pevkur
Urve Tiidusel on ka täpsustav küsimus. Palun!

13:29 Urve Tiidus
Aitäh, lugupeetud kaitseminister, eelmise vastuse eest! Ma lisan siia sellise küsimuse: kas teile on teada selline info, et on olemas kinnised või väga lokaalsed teleprogrammide edastamise süsteemid, mis jäävad kõikidest Eestis tegutsevatest sõltumatutest kanalitest välja? Te oma esimeses vastuses ütlesite, et koostöös Kultuuriministeeriumiga arutatakse ETV+ lisarahastamist. See on suurepärane, aga kas te olete andnud valitsusele ka soovituse, kuidas siiski üldse parandada sõltumatu informatsiooni levikut? Nüüd tuli mitu küsimust, aga aitäh juba ette!

13:30 Kaitseminister Jüri Luik
Ma pean tunnistama, et ma ei ole selle teemaga eriti palju tegelenud, ja kui te viitate mingile kinnisele võrgule, siis ma tahaksin hoopis teilt selle kohta küsida. Ma ei tea, kas ma tohin seda. Aga loomulikult ollakse Eestis väga huvitatud sellest, et infovahendid oleks võimalikult vabad. Samas tuleb alati arvestada, et meie idanaaber teeb jõupingutusi sõltumatu info leviku takistamiseks ja oma propaganda tegemiseks kõigi nende kanalite kaudu.

13:31 Aseesimees Hanno Pevkur
Lõpetan selle küsimuse arutelu.

---

5. 13:31 "Eesti Vabariik 100" logo

13:31 Aseesimees Hanno Pevkur
Mart Helme küsib järgmisena peaminister Jüri Rataselt. Palun!

13:31 Mart Helme

Aitäh, härra eesistuja! Lugupeetud peaminister! Teatavasti on ajakirjanduse vahendusel selgunud, et "Eesti Vabariik 100" logo kattub enam kui 90% ulatuses ühe Ameerika Ühendriikide rulatootjafirma 25. aastapäeva logoga. Minu küsimus on, kas Eesti Vabariiki kui selle logo tellijat või seda firmat, kes logo tegi, võib sellega seoses ähvardada autorikaitseõigusest tulenev trahvinõue.

13:32 Peaminister Jüri Ratas
Aitäh teile selle küsimuse eest! Ma olen ka sotsiaalmeedias näinud pilti selle USA rulafirma logost. Tõsi, sarnasust on, ei saa eitada. Minu teada oldi sellest teadlikud juba siis, kui inimesed meie logo välja valisid. See logo sündis konkursi raames ja sellega otsiti ühist lahendust nii Eesti Euroopa Liidu Nõukogu eesistumise kui ka "Eesti Vabariik 100" märkimiseks. Kui te küsite, kas sellest võib tulla mingisugune autoriõiguse rikkumise kaasus, siis minule teadaolevalt ei ole selliseid signaale Riigikantseleisse tulnud. Siin on ehk paslik öelda, et "Eesti Vabariik 100" logo autor on agentuur Identity, kelle töö kandis nimetust "Aastasada ja tasakaal". See on loodud mõttega, et rahvas saaks seda kasutada riigi juubeli tähistamisel. Valitsuskomisjon kiitis heaks põhimõtted, millest lähtudes kasutada Eesti Vabariigi 100. aastapäeva visuaalset identiteeti valitsusasutuste infokandjatel ja kommunikatsioonikanalites. Otsuse elluviimiseks andis riigisekretär 28. detsembril 2017 välja ka asjaomase juhise. Nii et jah, see sarnasus on, ja nagu ma ütlesin, see oli teada ka neile, kes selle logo valisid. Aga ma ei tea, et sellega oleks mingeid juriidilisi vaidlusi kaasnenud.

13:34 Aseesimees Hanno Pevkur
Mart Helme, täpsustav küsimus, palun!

13:34 Mart Helme
Aitäh, härra eesistuja! Lugupeetud peaminister! Olles oma suhteliselt pika elu jooksul töötanud Eesti Kirjastuste Liidu tegevdirektorina ja ka kirjastuse direktorina, on mul väga palju kogemusi, mis puudutavad autoriõigusi. Ma tean, et sellistel puhkudel, kui on niisugused kokkusattumused või kattuvused ja kui need on selgunud enne mingi teksti või litsentsi kasutusele võtmist, siis sõlmitakse osapoolte vahel leping. Kas teie teada on meie logo autorid sõlminud kirjaliku lepingu selle USA firmaga, et välistada sealpoolsed pretensioonid?

13:34 Peaminister Jüri Ratas
Aitäh! Ei, mulle ei ole teada, et oleks mingi selline leping sõlmitud. Võin aga nii palju täpsustada, et kui žürii selle logo välja valis ja arutas ka seda sarnasust, siis oli üksmeelne otsus, et sarnasus ei sega. Põhjendus oli, et tegu on väga erinevate sihtgruppidega, kes lisaks asuvad geograafiliselt teineteisest väga kaugel. Ka räägivad need logod väga erinevaid lugusid. Mis see tähendab? "Eesti Vabariik 100" logo visualiseerib ühelt pool meie riigi vanust – sellel on number üks ja kaks nulli –, teiselt poolt aga vabariigi sünniaastat 1918. Ka sümboliseerib see lahutustehet: 2018 miinus 1918 on 100. Euroopa Liidu eesistumise puhul oli meie moto "Ühtsus läbi tasakaalu" ja see logo sümboliseerib ka tasakaalu. Kui võtta selle rulafirma logo, siis võib öelda, et see sümboliseerib abstraktsel moel rula. Nagu ma ütlesin, žürii leidis, et tegemist on väga erinevate sihtgruppidega. Aga otseseid kirjalikke kokkuleppeid minu teada ei ole.

13:36 Aseesimees Hanno Pevkur
Martin Helme, palun!

13:36 Martin Helme
Aitäh, lugupeetud asespiiker! Hea peaminister! Ma pean algatuseks ütlema, et mulle see logo väga meeldib. Maitse üle muidugi ei vaielda, vaid tavaliselt kakeldakse, aga minule meeldib see mitmetasandilisus, millest te just rääkisite. Aga mulle teeb muret otsustusprotsess riigile nii tähtsate asjade puhul. Nagu ma teie jutust aru sain, žürii oli asjaga kursis ja mingi riskianalüüs ikkagi tehti, aga leiti, et sealt ei tule ohtu. Või siis lihtsalt otsustati, et ehk läheb läbi. Kas te võite meile öelda, et selles otsustusprotsessis kaaluti neid asjaolusid ja leiti, et risk on väike?

13:37 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Te panite lauale kaks versiooni. Üks oli see, et oli tõsine arutelu, ja teine versioon tugines sõnale "ehk". Ma arvan, et kindlasti ei olnud seda teist versiooni, et ehk ei panda sarnasust tähele ja liigume edasi. Ma ju andsin vastuse, et žürii hindas seda kattuvust sisu aspektist ning ka geograafilise paiknemise ja sihtgrupi aspektist. Olen veendunud, et seal toimus tõsine arutelu. Kas mina olin ka ise kohal? Ei, ma ei olnud.
Võib-olla on siin paslik ka öelda, et kasutajatele mõeldud kujundusnäidised ja infokandjatele logode lisamise juhised on leitavad valitsusasutuste visuaalse identiteedi stiilijuhisest. "Eesti Vabariik 100" logo kasutamine peab olema kooskõlas logo kasutamise reeglitega. Ettevõtted, sh erasektori omad, võivad "Eesti Vabariik 100" logo kasutada pärast kooskõlastust Riigikantseleiga. Riik arveid selle logo kasutamise eest ei esita. Ettevõtteid, kes seda logo kasutavad, ongi palutud, et nad toetaksid "Eesti Vabariik 100" üritusi mitmesugusel moel, ja minu teada on ettevõtete taotlused üldiselt rahuldatud. Vist paar korda ei ole seda kooskõlastust antud ja on öeldud, et ürituse seos "Eesti Vabariik 100-ga" on kas olematu või ääretult nõrk.

13:39 Aseesimees Hanno Pevkur
Lõpetan selle küsimuse arutelu.

---

6. 13:39 Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi roll puidurafineerimistehase planeerimisel

13:39 Aseesimees Hanno Pevkur
Järgmisena küsib Jüri Adams majandus- ja taristuminister Kadri Simsonilt. Palun!

13:39 Jüri Adams
Proua minister! Eesti avalikkuses ja meedias on juba tükk aega olnud kuum teema, kas kuhugi Emajõe äärde peaks tulema või ei tohiks tulla tselluloositehas. Tahan ka märkida, et viimastel aastatel on Eestis ilmnenud tendents, et asutusenimedest on üsna raske järeldada, millega konkreetne asutus tegeleb. Kas majandusministeeriumi nime kandval asutusel on ka nimetatud teemaga mingisugune puutumus? Kui on, siis milline?

13:40 Majandus- ja taristuminister Kadri Simson
Aitäh! Kuna tegemist on suure projektiga, siis tõenäoliselt võib kõigil riigiasutustel mingil perioodil olla teatav puutumus tselluloositehase valmimise või käivitamisega. Meie jaoks on oluline see, et Eesti majandus kasvaks. Ja kui me mõtleme, kuidas ta kasvada saab, siis ikka sellisel viisil, et toorainet väärindataks Eestis rohkem ega viidaks kõige odavama algmaterjalina Eestist välja. Näiteks ühe tihumeetri kasepaberipuu hind on *ca* 31 eurot, aga kui sellestsamast kogusest toota tselluloosi, siis selle hind maailmaturul oleks juba 138 eurot. Majandusministeerium sellist lisandväärtuse suurendamist toetab.
Et vastata teile, kuidas ministeeriumide vahel tselluloositehase puhul ülesanded jagunevad – eriplaneering on juba algatatud –, ütlen, et Rahandusministeeriumi käes on kogu projekti juhtimine, sh keskkonnamõjude strateegiline hindamine. Keskkonnaministeerium kooskõlastab keskkonnamõju strateegilise hindamise. Majandusministeeriumil on esialgu selline toetav funktsioon, aga kui valitakse välja asukoht, kuhu tehas tulema peab, siis loomulikult peame seisma ka selle eest, et tehas oleks tagatud vajalike kommunikatsioonidega. Kuna kogu toodang läheb riigist välja, siis me eeldame, et see võiks riigist välja minna mööda meie raudteed.

13:42 Aseesimees Hanno Pevkur
Jüri Adams, täpsustav küsimus, palun!

13:42 Jüri Adams
Tänan! Proua minister, ma sain niimoodi aru, et majandusministeeriumi roll on ainult toetav ja otsustav roll on kas, ütleme, ärimeessõprade poolt juhitaval Keskkonnaministeeriumil või siis n-ö meie superministeeriumil Rahandusministeeriumil. Kui see niimoodi on, siis kus see otsus tehakse? Kas Keskkonnaministeeriumi toetav roll saab kuidagi seda otsust mõnes suunas kallutada?

13:42 Majandus- ja taristuminister Kadri Simson
Vabariigi Valitsus algatas riigi poolt eriplaneeringu koostamise möödunud aastal, täpsemalt 12. mail. Ja selle algatamisega otsustati ära neli asja. Esiteks, et riik tunneb huvi tehase asukoha vastu. Teiseks, et sobivaimat asukohta hakatakse otsima Tartumaalt või Viljandimaalt. Veel otsustati, kui asutakse planeeringu kallale, siis kavandatakse ka tehase jaoks vajalik taristu. Ja selle otsusega, mis möödunud aastal tehti, algatati ka keskkonnamõju strateegiline hindamine. Praegu me oleme olukorras, kus on algatatud eriplaneering ja selle eest seisab tõepoolest Rahandusministeerium. Planeeringu algatamise eelnõu eest vastutab Rahandusministeerium ning planeeringu lähteseisukohad ja mõjude hindamise väljatöötamise kavatsus on nii nagu kõigi riiklike eriplaneeringute puhul ka selle ministeeriumi vedada.

13:44 Aseesimees Hanno Pevkur
Lisaküsimuse esitamise õigus on Jürgen Ligil. Palun!

13:44 Jürgen Ligi
Aitäh! Proua minister, ma küsin teie käest samuti teie ministeeriumi puutumuse kohta. Teil on tugevam puutumus ilmselt taristuteemaga. Kas teil on informatsiooni selle kohta, mida küsiti täna varem kaitseministrilt? Pean silmas seda, et Eestis on piirkondi ja võrke, kuhu avalik-õiguslik televisioon, sh ETV+ ei jõua. Ma ei mõtle siin mitte ainult nõrka signaali vabalevis, vaid ka võrke, kus näidatakse küll ka Venemaa kanaleid, aga mitte eestikeelseid kanaleid. Kas teil on selle kohta informatsiooni või ka häid mõtteid?

13:44 Majandus- ja taristuminister Kadri Simson
Ma tänan küsimuse eest! See küsimus on väga kohane, kuna Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumil on kindlasti selle kohta informatsioon olemas. Aga pean tõdema, et meil on ministeeriumis kaks ministrit ja minu kolleeg Urve Palo vastutab side eest. Ja kuna ma ei ole konkreetselt selleks küsimuseks valmistunud ega ole saanud kolleegilt täpsemat infot küsida, siis sisulist vastust ma teile anda ei saa.

13:45 Aseesimees Hanno Pevkur
Lõpetan selle küsimuse arutelu.

---

7. 13:45 Laiapindne riigikaitse

13:45 Aseesimees Hanno Pevkur
Järgmisena küsib Ain Lutsepp kaitseminister Jüri Luigelt. Palun!

13:45 Ain Lutsepp
Tänan, juhataja! Austatud minister! Minu küsimus lähtub riigikaitse arengukavast 2017–2026. Tsitaat: "Arengukava elluviimisel on oluline ministeeriumite ja nende valitsemisala asutuste panus, et arendada arengukavas kindlaks määratud võimeid ning täita muid arendusülesandeid." On tipuvõimed ja baasvõimed, mis otseselt Kaitseministeeriumi haldusalas ei ole. Kuigi konkreetse võime planeerimisel tuleb arvestada eri ministeeriumite valitsemisalas tehtava planeerimistöö erisustega, peavad loodavad võimed ohustsenaariumite tervikliku lahenduse huvides moodustama võimete kogumi ja otsused võimete planeerimisel on valdkonnaülesed. Kuidas on siin koostöö arenenud? Need erisused planeerimisel on ju olemas.

13:46 Kaitseminister Jüri Luik
Aitäh, väga oluline küsimus! See koostöö toimubki eelkõige niisuguste kesksete organite ja kesksete koordinatsioonimehhanismide abil, mis on peaministri haldusalas. Mis puudutab Kaitseministeeriumi, siis tuleb aru saada, et elanikkonnakaitse sõjaolukorras ei ole otseselt Kaitseministeeriumi ülesanne mitte sellepärast, et me ei taha seda ülesannet täita, vaid sellepärast, et meie tegeleme sõjategevusega. Kaitseministeeriumi põhiülesanne on anda nõu, milliseid vahendeid on üldse vaja: näiteks milliseid

varjendeid on vaja ja kuidas tuleks elanikkonda informeerida. Me osaleme aktiivselt ka nende infopakettide koostamisel, mis peaks laiali saadetama kogu elanikkonnale, et inimesed oleksid informeeritud, mida riik ette võtab. Selles mõttes on meie põhiline tegevus info andmine. Aga loomulikult, kui on lokaalne kriis, näiteks mingisugune keemiliste ainete vallapääsemine või muu rahuaegne kriis, siis on selge, et nii Kaitsevägi kui ka eriti Kaitseliit osalevad aktiivselt selle lahendamisel. Aga kõik see toimub Siseministeeriumi juhtimisel. Siseministeeriumi käes on niisuguste kriiside puhul alati operatiivjuhtimine.

13:47 Aseesimees Hanno Pevkur
Ain Lutsepp, täpsustav küsimus, palun!

13:47 Ain Lutsepp
Aitäh, härra juhataja! Mul ei ole täpsustav küsimus, mul on uus küsimus, mis puudutab riigikaitseõpetust. Riigikaitseõpetuse põhimõtted pandi arengukava koostamise perioodil paika ametkondade koostöös. Töötati välja uus riigikaitseõpetuse kontseptsioon ja see hõlmab ka sisekaitseõpetust. Milline on siin olnud Kaitseministeeriumi osa ja millisena näeb Kaitseministeerium oma rolli riigikaitseõpetuse läbiviimisel?

13:48 Kaitseminister Jüri Luik
Aitäh! Mis puudutab riigikaitseõpetust, kaasa arvatud õpikuid, siis käib uue õpiku koostamine. Selle kirjutamisel osalevad väga aktiivselt ka Kaitseministeeriumi eksperdid. Nagu te ütlesite, selle õpetuse kontseptsioon on selline, et elanikkonnakaitse ja tsiviilriskid on uues õpikuks palju tugevamalt esindatud kui praeguses õpikus. Meie töö riigikaitseõpetuse valdkonnas, sh suhtlemine õpetajatega, on ülimalt aktiivne. Me anname neile väljaõppe, me korraldame neile kursusi, mis võimaldavad neil üldse sellist õpetust anda. Tihtipeale on tegu n-ö riigikaitse entusiastidega, kellel ei ole pedagoogilist põhiharidust. Riigikaitseõpetus on koolis vabatahtlik, nii et õpetajate kaadri ettevalmistuse tagab põhimõtteliselt Kaitseministeerium.

13:49 Aseesimees Hanno Pevkur
Mart Helme, palun!

13:49 Mart Helme
Aitäh, härra eesistuja! Lugupeetud minister! Ma tulen tagasi laiapindse riigikaitse juurde ja võtan jutuks niisuguse tänapäeval militaarvaldkonnas üsna laialdaselt kasutatava mõiste nagu "täppis". Konkreetselt räägiksin täppismobilisatsioonist, mis tähendab seda, et teatud kriisiolukordades ei ole meil vaja jalule tõsta tervet riiki. Näiteks kujutame ette, et meil tekib mingil põhjusel radioaktiivne või keemiasaaste või mingi muu konkreetse valdkonna spetsialistide sekkumist vajav olukord, mis seostub ka militaarvaldkonnaga. Kas Kaitseministeeriumis on mobilisatsiooniplaane koostades silmas peetud ka n-ö täppismobilisatsiooni aspekte või on see esialgu kõrvale jäänud?

13:50 Kaitseminister Jüri Luik
Aitäh! Ma ei saa mobilisatsiooniteemadel rääkides väga detailidesse minna, see on kaetud riigisaladusega. Aga võin nii palju öelda, et sellesama elutähtsate teenuste osutamise kontseptsiooniga seotud seadused on praegu Riigikogu menetluses ja me näeme tõepoolest ette võimalust kasutada kriisi ajal elutähtsate teenuste osutajaid, kes on tööl kõikvõimalikes tsiviilasutustes. Kui peaks toimuma üleüldine mobilisatsioon või ka õppekogunemised, mida me ju kogu aeg teeme, siis nemad mobiliseerimisele ei kuulu. Olles tööl teatud ametikohtadel, näiteks nendessamades telekomifirmades, on nad kohustatud tegelema sellega, millega nad iga päev tegelevad, ehk tagama elutähtsad teenused.

13:51 Aseesimees Hanno Pevkur
Lõpetan selle küsimuse arutelu.

---

8. 13:51 Muud küsimused

13:51 Aseesimees Hanno Pevkur
Arvestades, et meil on aega üle, saame paar-kolm küsimust esitada ka nn vaba vooru korras. Kõige nobedam oli Artur Talvik. Palun!

13:51 Artur Talvik
Mul on küsimus peaministrile. Meil jäi enne debatt pooleli. RESᴄEU on Euroopa Komisjoni juurde loodud elanikkonnakaitse keskus, mis hõlmab kogu Euroopa tasandit. Kuidas need kaks kontseptsiooni omavahel kokku sobima ja koos toimima hakkavad? Kas võib juhtuda selline asi, et Euroopa Komisjoni kontseptsioon läheb vastuollu selle kontseptsiooniga, mis meil välja on töötatud? Kas Euroopa raha – teatavasti RESᴄEU jaoks on raha eraldatud –, saab kasutada ka Eesti elanikkonnakaitse kontseptsiooni elluviimiseks?

13:52 Peaminister Jüri Ratas
Aitäh selle küsimuse eest! Meil on päris viimastel ülemkogudel arutelu all olnud ka elanikkonnakaitse. Tõuke andsid sellele kahjuks väga rasked, traagilised sündmused, näiteks põlengud, mis olid Portugalis ja ka Hispaanias. Ühel riigil oli vaja väga kiiresti, väga operatiivselt väga suurel alal üles näidata võimekust inimesi päästa ja tuld kustutada. On arutatud, kas me ei peaks seda teemat laiendama, nii et Euroopa Liidu sees tekiks väga operatiivselt tegutsev üksus, kes suudaks sellistesse kriisikolletesse elanikkonnakaitse korras appi minna. Kas tegu oleks mingisuguste võimsale tehnikale, näiteks helikopteritele toetuvate lahendustega või konkreetselt mingisuguste muude üksuste loomisega, seda on täna vara öelda. Aga mul on tunne, et sellega tuleb minna edasi. Kas sellist laialdast elanikkonnakaitset üle Euroopa Liidu on ette näha? Jah, selle peale on mõeldud. See oli punkt 1. Punkt 2 on see, et loomulikult me suudame riikidevahelist koostööd tehes olla palju operatiivsemad ja võimsamad. Te märkiste ka rahastust. Ma luban, et annan teile teada, kui suured nende fondide võimalused on. Ma täpsustan seda. Ma ei ole end selleks teemaks ette valmistanud ega oska kohe öelda, millised täpselt on need rahalised piirid ja taotlusmehhanismid, aga kindlasti annan teile lähipäevadel e-posti kaudu teada.

13:54 Aseesimees Hanno Pevkur
Martin Helme, palun!

13:54 Martin Helme
Aitäh, lugupeetud asespiiker! Mul on küsimus Kadri Simsonile. Me rääkisime enne Rail Balticust ja Eesti osalusest selles, kui palju see meile maksma läheb. Peame arvestama vähemalt 200–300 miljoni euroga. Aga samal ajal on teie haldusalas välja munetud uus mädamuna: see on Eesti elektrivõrkude lahutamine meie praegusest süsteemist, mis on seotud Venemaaga, ja liitmine üleeuroopalise süsteemiga. Mina olen kuulnud, et seoses sellega tuleb Eestil kulutada 300–400 miljonit eurot. Kas see arv on õige? Kui see ei ole õige, siis mis see õige summa on? Ja millega on selline suur kulu põhjendatud olukorras, kus meil ju tegelikult ei ole ühtegi tõsist probleemi? Küll aga me näeme probleeme Euroopa võrguga liitumisel seoses sellega, et me oleme selle kõige kaugemas nurgas, kõige kaugem jupp, nii et meil võib selle ülemineku tagajärjel elektrivarustuse kvaliteet hoopis langeda.

13:55 Majandus- ja taristuminister Kadri Simson
Aitäh! Kui me räägime sünkroniseerimise protsessist, siis see saab teoks kindlasti ainult sellisel viisil, et meie energiajulgeolek ja meie elektrivarustus paraneb, mitte ei halvene. Praegu on Eesti, Läti ja Leedu osa BRELL-i võrgust ehk me oleme ühes võrgus koos Valgevene ja Loode-Venemaaga. Oleme olnud selles võrgus pikalt. Praegu meie TSO-d teevad koostöös Poolaga uuringut, millistel tingimustel on võimalik Balti riigid sünkroniseerida Euroopaga Poola kaudu. Euroopa Komisjon on lasknud põgusalt uurida ka versiooni, et see ühendus luuakse Põhjamaade kaudu, aga esialgsete uuringute põhjal tundub see olevat kulukam. Otsuseid tehtud veel ei ole, analüüsitakse erinevaid viise, erinevaid arve, mis puudutavad läbi Poola minevaid koridore. See uuring peaks valmima selle aasta juuniks ja selle põhjal saab teha edasisi otsuseid.

13:56 Aseesimees Hanno Pevkur

Viimane küsimus. Jürgen Ligi, palun!

13:56 Jürgen Ligi
Aitäh! Härra peaminister! Oma vastuses mulle te tõestasite, et õigusliku järjepidevuse teema on teile kama. Teil on rahakott ja raha andmist te käsitate kui probleemide lahendamist: teie justkui olete hakanud probleeme lahendama. Minu teada ei ole te isegi kirikule raha andmise probleemi lahendanud. Võib-olla on see nüüd viimastel päevadel juhtunud. Eelmisel valitsusel oli valmisolek olemas ja oli ka lepingu projekt laual. Öelge nüüd konkreetselt: kas teieni on jõudnud õigusekspertide kriitika, et see detsembris teoks saanud rahaandmise viis oli ebaseaduslik?

13:57 Peaminister Jüri Ratas
Aitäh! See kriitika on minuni jõudnud. Teiselt poolt on minuni jõudnud teiste õigusekspertide hinnang, mille kohaselt see oli seaduslik.

13:57 Aseesimees Hanno Pevkur
Infotunni lõpuni on jäänud kaks minutit. Üks minut kuluks küsimuse esitamiseks ja ministritel oleks õigus kaks minutit vastata, seega lõpetan tänase infotunni. Tänan valitsusliikmeid, tänan küsijaid!